

Metodický pokyn ke zpracování účetnictví za leden až prosinec 2015

Změny předpisů platných pro rok 2015

O změnách v předpisech pro rok 2015 byly obce a DSO informovány v průběhu roku 2015 a změny jsou uveřejněny na internetových stránkách Kraje Vysočina.

[Krajský úřad](#) → [Servis pro obce](#) → [Účetnictví a výkaznictví](#)

Změny v účtové osnově od 1. 1. 2015:

Materiál ke změnám rozvahových a podrozvahových účtů byl zveřejněn na www stránkách Kraje Vysočina dne 21. 1. 2015. Přeúčtování na základě převodového můstku mělo být provedeno v počátečních stavech k 1. 1. 2015. V přehledech jsou uvedeny konkrétní změny v účtové osnově, nové a zrušené účty a jejich nové zařazení náplně.

Změny v účtování věcných břemen od 1. 1. 2015

Věcná břemena pořízená od 1. 1. 2015 vždy vedeme na majetkovém účtu 029, 021 nebo 028.

1. Věcná břemena, pokud jsou součástí ocenění dlouhodobého majetku, se bez ohledu na výši účtují na účet **021** jako součást pořizovaného majetku.
2. Věcná břemena, která **nejsou** součástí ocenění dlouhodobého majetku nebo zásob se vedou podle ocenění na těchto účtech:
  - ocenění převyšující částku 40 000 Kč – vykazují se na účtu **029** – Ostatní dlouhodobý hmotný majetek
  - ocenění do částky 40 000 Kč – vykazují se na účtu **028** – Drobný hmotný dlouhodobý majetek.
3. Věcná břemena oceněná do 40 000 Kč a zaúčtována do roku 2014:
  - na účtu 029. Doporučujeme přeúčtovat na účet 028. Současně by se mělo provést dooprávkování MD 406, Dal 089, další účetní případ bude MD 089, Dal 088 a nakonec MD 028, Dal 029.
  - pokud byla účtována do nákladů, doporučujeme nedohledávat a nechat v nákladech.

Právo stavby.

V roce 2015 právo stavby již nevstupuje do hodnoty stavby. Pokud právo stavby není zásobou, účtuje se vždy na účtu 021 – Stavby bez ohledu na výši ocenění. Samostatně se účtuje a odpisuje.

Pokud bylo v roce 2014 právo stavby již zavedeno do majetku, doporučujeme rozdělit na dvě majetkové karty. Stavbu a právo stavby a rozlišit analytickým účtem. Vyčlenit pořizovací cenu práva stavby a vyčlenit opravy.

Před sestavením ročních účetních výkazů je nutno zaúčtovat všechny účetní případy týkající se roku 2015. Zejména:

- Všechny účetní případy podle výpisů z účtů u peněžních ústavů. Datum zaúčtování příslušného případu musí být shodné s datem uvedeným na výpise z peněžního ústavu. Je nepřijatelné účtovat o všech pohybech na bankovních účtech až s datem posledního kalendářního dne v měsíci.
- Vyúčtovat spotřebu materiálových zásob za rok 2015 podle varianty A nebo varianty B způsobu účtování zásob v souladu s ČÚS č. 707 – Zásoby.
- O nevyfakturovaných dodávkách účtujeme na MD účtů 111 nebo 131 a na straně Dal účtu 389 – Dohadné účty pasivní.
- Účet 111 – Pořízení materiálu a účet 131 – Pořízení zboží nesmí mít k 31. 12. 2015 zůstatek. V případě, že účetní jednotka dosud zásoby nebo zboží nepřevzala, účtuje na účtech 111 nebo 131 na Dal a účtech 119 – Materiál na cestě nebo 138 – Zboží na cestě na MD.
- Vyúčtovat poskytnuté zálohy zaměstnancům.
- Zaúčtovat předpisy pohledávek; nezapomenout na opravné položky k pohledávkám – viz § 23 a 65 vyhlášky č. 410/2009 Sb. Viz také Metodická pomůcka ze dne 1. 10. 2013 uveřejněná na internetových stránkách Kraje Vysočina (Servis pro obce → Účetnictví a výkaznictví).
- V rámci dokladové inventury zhodnotit správnost zůstatků předepsaných krátkodobých a dlouhodobých pohledávek a krátkodobých a dlouhodobých závazků. Účty ovlivňují monitoring hospodaření obcí.
- Předpis nevyplacených cestovních příkazů.
- Údaje ze zúčtovacích a výplatních listin sestavených za prosinec 2015. Předpis hrubé mzdy se účtuje na účtu 331 – Zaměstnanci.
- Proúčtovat všechny účelové prostředky (dotace, půjčky). Jejich příjmy i čerpání označit účelovými znaky. O poskytnutých dotacích a jejich čerpání je nutné provést rozpočtové změny.
- Platný číselník účelových znaků je vyvěšen na webových stránkách MF ČR a na webu Kraje Vysočina.
- Provést kontrolu a proúčtování účelových prostředků, které budou předmětem finančního vypořádání se státním rozpočtem za rok 2015. Vzhledem ke způsobu předávání výkazů do CSÚIS, kraj nedokáže zkontrolovat ve výdajích označení čerpání účelovými znaky.
- Provést kontrolu krátkodobých a dlouhodobých přijatých a poskytnutých záloh na účtech 373, 374, 471 a 472.
- K rozvahovému dni je třeba zaúčtovat čerpání poskytnutých či přijatých transferů, u nichž dochází k celkovému vypořádání transferu realizovaného formou zálohy. U transferů, u kterých dochází k celkovému vypořádání v některém z následujících účetních období, a proto může být zpochybněna výše nároků, zaúčtuje účetní jednotka k rozvahovému dni náklady a výnosy na účtech 572 a 672, v případě investičního transferu 403, proti účtům 389 a 388 (viz. ČÚS č. 703 – Transfery).
- Účetní jednotky jsou povinny použít metodu časového rozlišení – viz § 69 vyhlášky č. 410/2009 Sb.
- S časovým rozlišením také souvisí i použití dohadných účtů, jejichž smyslem je zahrnout veškeré skutečnosti, které by ovlivnily náklady a výnosy roku 2015. Účetní jednotka má upravené metody časového rozlišení vnitřní směrnici, včetně stanovení hranice významnosti.
- Vykazování zůstatku frankovacího stroje. Zůstatek kreditu ve frankovacím stroji vykáže vybraná účetní jednotka v účetní závěrce (rozvaze) sestavené k rozvahovému dni podle § 22 odst. 6 písm. a) vyhlášky – na účet č. 381 - Náklady příštích období. Jedná se o předplacenou poštovní službu.

- K 31. 12. musí mít všechny obce a DSO proučtované odpisy dlouhodobého majetku za rok 2015. Drobný dlouhodobý majetek se podle ČÚS č. 708 neodepisuje.
- V případě, že dlouhodobý majetek, který je odpisován, byl pořízen zcela nebo částečně z investičního transferu, účtuje účetní jednotka současně s odpisem tohoto majetku o časovém rozlišení přijatého investičního transferu MD 403 se souvztažným zápisem Dal 672, a to v částce tohoto odpisu násobené transferovým podílem. Transferový podíl je podíl přijatého investičního transferu k pořizovací ceně tohoto majetku.
- Pokud má účetní jednotka majetek, který je určený k prodeji, postupuje podle § 27, odst. 1h) Zákona o účetnictví a podle § 64 vyhlášky č. 410/2009 Sb. Majetek oceněný reálnou hodnotou je podle ČÚS č. 710 účtován na syntetickém účtu 035 nebo 036.
- Pokud účetní jednotka vlastní cenné papíry a podíly, tak je oceňuje podle § 59 vyhlášky č. 410/2009 Sb.
- Pokud obec vytváří rezervy, tak je proučtuje podle § 67 vyhlášky č. 410/2009 Sb. a v souladu s ČÚS č. 705 Rezervy.
- V případě skutečností, u kterých nejsou splněny podmínky pro provedení účetního záznamu v hlavní knize, uvádí účetní jednotka tyto skutečnosti (pokud tuto informaci považují za významnou podle § 19 odst. 6 Zákona o účetnictví) na podrozvahových účtech – viz § 48 vyhlášky č. 410/2009 Sb.
- Proučtovat výši majetku, který předal zřizovatel příspěvkové organizaci k hospodaření na účet 909, položka výkazu Příloha – stav k 31. 12. 2015.
- Vypořádat uspořádací účty technického zhodnocení 044 a 045, které musí mít k 31. 12. 2015 nulový zůstatek. V případě, že nejsou splněny podmínky (hranice 40 nebo 60 tisíc) pro zaúčtování na účty 041 a 042 a není předpoklad, že budou v dalších účetních obdobích splněny, zaúčtuje účetní jednotka výdaje do nákladů. V případě, že je předpoklad, že budou podmínky v příštích obdobích splněny, přeúčtuje ÚJ hodnotu z účtu 044 nebo 045 na účty 041 nebo 042.
- Odkontrolovat v návaznosti na fyzickou a dokladovou inventuru správnost zápisů v hlavní knize. Inventarizační rozdíly musí být proučtovány ještě v roce 2015.

Před odesláním výkazů na automat VYK doporučujeme zkontrolovat:

- **Výkaz FIN 2– 2 M** (Příloha č. 6 k vyhlášce č. 5/2014 Sb.):
  1. V části I. a II. výkazu by neměla být minusová čísla. Minusové číslo by se mohlo objevit pouze ve třídě 1 – Daňové příjmy při vratkách a na položce 5362 – Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu u DPH.
  2. Část IV. – Rekapitulace příjmů, výdajů a financování a jejich konsolidace na úrovni účetní jednotky: rovnost řádků 4440, 4450 a 4470 (stejně číslo, pouze řádek 4470 má opačné znaménko k řádku 4440).
  3. Část VI. – Stavby a obraty na bankovních účtech - zůstatky všech běžných účtů musí souhlasit na bankovní výpisy.
  4. U transferů spolufinancovaných z EU je třeba uvádět nástroj a zdroj jak v účetnictví, tak i v rozpočtu. Kontrolu správnosti a úplnosti zaúčtovaných nástrojů a zdrojů u příjmů i výdajů provede účetní jednotka v části XI. a XII. výkazu FIN 2-12 M. U zdrojů jsou přípustné pouze hodnoty 1, 5 nebo 9.
Upozorňujeme na dodržování § 11 odst. 2 zákona číslo 250/2000 Sb. v platném znění, který stanoví, že účetní jednotka musí mít ve svém rozpočtu na příslušný rok stanovený objem finančních prostředků, kterými se ÚSC podílí na realizaci programu nebo projektu Evropské unie (vlastní podíl).

5. Upozorňujeme na nové znění § 16 odst. 4 zákona číslo 250/2000 Sb. v platném znění. Uvádí výjimky, kdy lze provést rozpočtově nezajištěný výdaj. Jinak platí, že rozpočtové opatření se provádí před provedením rozpočtově nezajištěného výdaje.
  6. Každá schválená změna schváleného rozpočtu, ať se jedná o změnu závazného ukazatele nebo o konkrétní rozpis položek uvnitř závazného ukazatele musí být promítnuta do **výkazu Fin 2-12M, v odstavci rozpočet po změnách**.
- **Výkaz Rozvaha** (vyhláška č. 410/2009 Sb., § 4):
    1. Položky rozvahy „Aktiva celkem“ (Netto) a „Pasiva celkem“ se musí rovnat.
    2. Ve výkazu rozvaha nelze vykazovat sloupec „Korekce“ a sloupec „Netto“ s mínusovým znaménkem.
    3. Je nutné překontrolovat účtování v případech, kdy konečný zůstatek některého syntetického účtu vykazuje záporné hodnoty, a to v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb., § 4, odst. 8. Výjimku tvoří účty 319, 401, 405, 406, 407 a 408 a skupiny účtů 43 a 49.
    4. Účty třídy 0xx netto nesmí vykazovat záporné částky.
    5. Zůstatek účtu 231 – základní běžný účet ÚSC nesmí vykazovat k 31. 12. hodnotu se záporným znaménkem.
    6. Překontrolovat, zda přijaté zálohy na transfery k vyúčtování nejsou účtovány přímo na SÚ 672 nebo 403.
    7. Obce, které provedly schválení účetní závěrky za rok 2014, musí mít výsledek hospodaření převedený na účet 432.
    8. Musí být zajištěna rovnost položky C.III.1 výkazu Rozvaha a položky C.2 Výkazu zisku a ztráty (výsledek hospodaření běžného účetního období).
    9. Musí být zajištěny rovnosti položek C.I. Vlastní kapitál výkazu Rozvaha a položek A. Přehledu o změnách vlastního kapitálu a dále rovnost položky C.III. výkazu Rozvaha a položky C. Přehled o změnách vlastního kapitálu (součet účtů 431, 432 a 493).
    10. V případě, kdy obec vloží svůj majetek do hospodaření dobrovolnému svazku obcí, neúčtuje o něm na účtech třídy 0 a neuvádí jeho hodnotu v rozvaze. Tento majetek vede na účtu 909. O majetku účtuje DSO, odpisuje ho a vykazuje ho ve výkazu Rozvaha.
    11. Odsouhlasit zůstatky na účtech úvěrů, finančních výpomocí, půjček.
    12. Účty 044, 045, 111 a 131 nesmí mít k 31. 12. 2015 zůstatek.
  - **Výkaz zisku a ztráty** (vyhláška č. 410/2009 Sb., § 5):
    1. Položka „Výsledek hospodaření po zdanění“ uvedená ve výkazu zisku a ztráty se musí rovnat položce „Výsledek hospodaření běžného účetního období“ uvedené v rozvaze. Výsledek hospodaření po zdanění se obsahově člení podle hlavní činnosti účetní jednotky a hospodářské činnosti účetní jednotky. V příslušné položce rozvahy se uvádí součet výsledků hospodaření po zdanění.
    2. Účetní jednotka vykazuje odděleně ve svém účetnictví účetní případy, které se týkají hlavní činnosti a ty, které se týkají hospodářské činnosti. Pokud účetní jednotka nemá hospodářskou činnost, tak ji nemůže vykazovat ve sloupci 2 a 4 výkazu zisku a ztráty.
    3. Obce a DSO vykazují výnosy z transferů pouze na syntetickém účtu 672 – Výnosy územních rozpočtů z transferů a náklady na transfery na účtu 572 – Náklady územních rozpočtů na transfery.
  - **Výkaz Příloha** (vyhláška č. 410/2009 Sb., § 8 a § 45):
    1. Příloha vysvětluje a doplňuje informace obsažené v ostatních částech účetní závěrky.
    2. Organizace je povinna vyplnit také jednotlivé textové části. Tyto textové části jsou součástí výkazů předávaných na krajský úřad.

3. V části A.4. jsou uvedeny stavy účtů v knize podrozvahových účtů. Výkaz Příloha v této části nesmí vykazovat zůstatky účtů s mínusem. V položce výkazu Příloha P.I.5. (účet 909) mimo jiné je uveden u zřizovatele majetek, který zřizovatel předal příspěvkové organizaci k hospodaření. Tento majetek zřizovatel již nevede na rozvahových účtech.
  4. Hodnota vyrovnávacího účtu č. 999 se stanoví podle § 48, odst. 5 vyhlášky.
  5. **V části A.5. vyazuje účetní jednotka u závazků pojistného na sociální zabezpečení, u veřejného zdravotního pojištění a v evidovaných daňových nedoplatcích pouze závazky po splatnosti .**
  6. Část C., C. 1. – Zvýšení stavu transferů na pořízení dlouhodobého majetku za běžné účetní období, C. 2. – snížení stavu transferů na pořízení dlouhodobého majetku ve věcné a časové souvislosti. Platí $C1 - C2 = \text{obratu účtu 403}$ v případě, že organizace neprovedla v roce bezúplatný převod majetku.
  7. Vyplnit části D.1. až D.7. Část D.7. vyplňují účetní jednotky, které provedly ocenění lesních porostů jiným způsobem a takto zjištěná cena je významně rozdílná od ocenění podle D.3.
  8. Části E1 až E4 – obsahují doplňující významné informace k jednotlivým položkám výkazů. Pokud účetní jednotka nemá náplň v těchto částech výkazu, tak doporučujeme vyplnit nulu (znak 0).
  9. Část F – Doplňující informace k fondům. Počáteční a konečný stav fondu musí souhlasit na rozvahu.
  10. Součtové řádky z části G. – Stavby a H. - Pozemky se musí rovnat údajům z rozvahy ve všech sloupcích. Příloha v části G. a H. je rozdělena na běžné období a období minulé. V běžném období je nutné dodržet členění na sloupce „Brutto“, „Korekce“ a Netto“.
  11. Část I - doplňující informace k položce A.II.4 - Náklady z přecenění reálnou hodnotou výkazu zisku a ztráty.
  12. Část J - doplňující informace k položce B.II.4- Výnosy z přecenění reálnou hodnotou výkazu zisku a ztráty.
  13. Část K – doplňující informace k poskytnutým garancím. Jedná se o garance třetím osobám. Nejedná se např. o zástavy majetku bankám v případě sjednaného úvěru obcí.
  14. Část L – Doplňující informace o projektech partnerství veřejného a soukromého sektoru. Jedná se o významné veřejné zakázky, jejichž předmětem je využití zdrojů a schopností subjektů soukromého sektoru při zajištění veřejné infrastruktury nebo veřejných služeb souvisejících s údržbou a provozem dlouhodobého nehmotného nebo hmotného majetku. Mohou to být např. zařízení sociálních služeb, parkovací domy apod.
  15. U číselných částí výkazu Příloha musí být vyplněn také sloupec „Minulé účetní období“.
- **Přehled o peněžních tocích:**
    1. Zobrazuje stav peněžních prostředků k 1. 1. 2015, jejich zdroje, položky, na něž byly v průběhu roku vynaloženy, a zůstatek k 31. 12. 2015.
    2. Náplň jednotlivých položek vymezuje § 43 vyhlášky č. 410/2009 Sb.
  - **Přehled o změnách vlastního kapitálu:**
    1. Zobrazuje stav vlastního kapitálu účetní jednotky k 31. 12. 2014, zvýšení nebo snížení v průběhu roku a stav k 31. 12. 2015.
    2. Náplň jednotlivých položek vymezuje § 44 vyhlášky č. 410/2009 Sb.

Přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu **předávají** účetní jednotky, které splní **obě** kritéria podle Zákona o účetnictví - viz §§ 18 a 20.

Tzn., že v roce 2014 a k 31. 12. 2015 aktiva brutto celkem dosáhla výše 40 000 000 Kč a roční úhrn čistého obrátu (výnosy snížené o prodejní slevy) dosáhl 80 000 000 Kč.

Příspěvkové organizace, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, tento výkaz nepředávají.

- **PAP**

1. Poprvé předávají ve stavu k 31. 12. 2015 obce s počtem obyvatel 10 tisíc a více rozšířený PAP v rozsahu tabulek I. až XVII.
2. Obce s počtem obyvatel 3 000 – 9 999 a PO podle § 3a) vyhlášky č. 383/2009 předávají PAP v rozsahu tabulek I. až XIII.

Seznam účetních jednotek patřících do dílčího konsolidačního celku státu

Metodické materiály byly zaslány v průběhu minulých měsíců a jsou vyvěšeny na www stránkách Kraje Vysočina. Termín pro poslání na automat VYK je **8. 1. 2016**.

Inventarizace majetku a závazků

Na základě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví provedou účetní jednotky inventarizaci majetku a závazků. Inventarizace musí být provedena podle vyhlášky č. 270/2010 Sb. o inventarizaci majetku a závazků.

Dokladová inventarizace

- Předmětem dokladové inventarizace, podle Otázek a odpovědí uveřejněných na webu MF ČR dne 31. 8. 2011, není účet výsledek hospodaření. Jinak všechny ostatní účty rozvahy jsou předmětem dokladové nebo fyzické inventarizace, včetně podrozvahových účtů. U účtů 401 a 406 je nutné doložit aspoň obraty v roce 2015.
- V rámci dokladové inventarizace účetní jednotka zjišťuje konečné zůstatky rozvahových účtů, kontroluje správnost zůstatku a dokládá jednotlivými doklady opodstatněnost a výši zůstatku. Jedná se zejména o předpisy závazků a pohledávek, přijaté a poskytnuté zálohy atd. U zůstatků bankovních účtů, cenných papírů doložit výpisy z peněžních ústavů.
- Účet 031 – pozemky lze inventarizovat i dokladově. Organizace porovnává stav v evidenci s výpisem z katastru nemovitostí. Tento postup kontroly údajů musí uvést v příloze inventurního soupisu [§ 8, odst. 4 e) vyhlášky].
- Účet 403 – zůstatek musí souhlasit se součtem zůstatků transferů na jednotlivých kartách majetku.
- Účet 407 – doložit seznamem nemovitého majetku oceněného reálnou hodnotou.
- Nezapomenout na inventarizaci:
  - Opravných položek,
  - Oprávek – prověřit oprávněnost výše oprávek. Posoudit, zda není nutné upravit u inventarizovaného majetku dobu používání. V této souvislosti pak upravit výši odpisů a aktualizovat odpisový plán.
  - Oprávkové účty rovněž podléhají inventarizaci a je třeba je inventarizovat ve vazbě na majetkové účty, ke kterým se vztahují, nikoliv samostatně. Tedy například inventurní soupis účtů 021 a 081 bude obsahovat položkový seznam staveb a ke každé z nich současně hodnotu oprávek. Obdobným způsobem je třeba provést

inventarizaci opravných položek k pohledávkám, kde rovněž musí z inventurního soupisu být zřejmá vazba konkrétní opravné položky ke konkrétní pohledávce.

- Stanovit ve vnitřním předpisu výši ocenění pohledávek a závazků, od které bude prováděno vzájemné odsouhlasení jednotlivých pohledávek a závazků [§3, odst. 1 j) vyhlášky č. 270/2010].
- V rámci inventarizace k 31. 12. ověří obce, které jsou členy lesního družstva, zda hodnota členských podílů zaúčtovaná na účtu 06x a majetkových podílů zaúčtovaná na účtu 031 – Pozemky odpovídá skutečnému stavu lesního družstva (aktuální hodnoty podílů dává obcím k dispozici lesní družstvo, případně si tyto údaje obec od lesního družstva vyžádá).
- Pro provedení inventarizace pozemků doporučujeme obcím zajistit si výpis z katastru nemovitostí k 31. 12. vyhotovený podle IČO obce, kde jsou na jednom výpisu zohledněny veškeré pozemky ve vlastnictví či spoluvlastnictví obce napříč všemi katastrálními územími, ve kterých se tyto pozemky nachází.

Účetním jednotkám doporučujeme sledovat stránky:

- Ministerstva financí ČR → veřejný sektor
<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic>
- Kraje Vysočina → Servis pro obce → Účetnictví a výkaznictví
<http://www.kr-vysocina.cz/pro-obce.asp>

Příspěvkové organizace

Příspěvkové organizace použijí z výše uvedeného pokynu určeného pro obce a DSO přiměřeně jednotlivé postupy, které se bezprostředně týkají jejich účtování.

V případě dotazů, prosím, kontaktujte pracovnice ekonomického odboru Kraje Vysočina podle příslušnosti obce nebo Evu Šulákovou, telefon 564 602 239, e-mail: sulakova.e@kr-vysocina.cz